

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.III.20.808/2018/4.

A Debreceni Ítéltábla a dr. Szatmári István pártfogó ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - az Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviseleti Osztálya (címe, ügyintéző: dr. Sándor-Szőke Zsuzsanna) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében, az eljárásra a Debreceni Ítéltábla Pkk.III.20.042/2018/2. számú végzésével kijelölt Miskolci Törvényszék 2018. október 1-jén kelt 13.P.20.217/2018/15. számú ítélete ellen a felperes 21. sorszámú fellebbezése alapján, az alulírott napon - tanácsülésen - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének a díját és az állam által előlegezett 2 500 000 (Kétmillió-ötszázezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a perrel felmerült költségeiket a felek maguk viselik, a le nem rótt 1 500 000 Ft illeték pedig az állam terhén marad.

Az ítélet indokolásában megállapított tényállás szerint a felperes az alperesi bíróságon 2012. szeptember 24-én benyújtott keresetében annak a megállapítását kérte, hogy Kné B.A. alperes megsértette a jó hírnévhez, emberi méltósághoz és a becsülethez fűződő személyiségi jogait, és ezért kérte elégtétel adására, valamint 35 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését.

Az alperesi bíróság a 2013. március 11-én kelt 10.P.21.334/2012/13. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Ugyanakkor Kné B.A. alperes viszontkeresete alapján megállapította, hogy a felperes a 2010. július 5-én kelt „Értesítés” megnevezésű okirattal megsértette az alperes jó hírnévhez, becsülethez és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát, ezért kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 5 Ft nem vagyoni kártérítést és 500 000 Ft perköltséget. Feljogosította továbbá az alperest, hogy a felperes költségén a D., ... út 150/B. szám alatti társasház valamennyi társtulajdonosához eljuttassa az ítéletben megfogalmazott tartalmú nyilatkozatot.

A felperes fellebbezése alapján eljáró Debreceni Ítéltábla a Pf.I.20.644/2013/5. számú ítéletével az alperesi elsőfokú bíróság ítéletének a nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett részét pedig helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság megalapozottan mellőzte a felperesnek a Mné Sz.Z. (akit időközben már Vné Sz.Z.-nak hívnak) tanúkénti meghallgatása iránti bizonyítási indítványa teljesítését, figyelemmel a felperesnek a 2012. november 7-ei tárgyaláson tett személyes nyilatkozatára. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy dr. K:Áné jogszerűen tagadta meg a tanúvallomást, tekintettel arra, hogy az alperest képviselő ügyvédi iroda alkalmazottjaként titoktartási kötelezettség terhelte, amely alól nem kapott felmentést.

A kihallgatott dr. Sz.R. és T.T. tanúk felperes által feltételezett elfogultsága legfeljebb azt eredményezheti, hogy a tanúvallomásukat, mint bizonyítékot mellőzni kell, ez önmagában azonban a felperesi tényállítások valóságának a bizonyítására nem alkalmas.

A Kúria - a felperes felülvizsgálati kérelme alapján - a Pfv.IV.20.561/2014/6. számú ítéletével a jogerős ítéletet részben hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva a Kné B.A. alperes nem vagyoni kártérítés iránti viszontkeresetét elutasította. Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A Kúria ítéletének indokolása szerint az eljáró bíróságok okszerű mérlegeléssel, helytállóan jutottak arra a következtetésre, hogy a felperes a bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni. Dr. Sz.R., T.T., L.L. és J.Z. meghallgatott tanúk ugyanis a felperes személyes előadását nem támasztották alá; dr. K. Á.-né pedig az ügyvédi titoktartási kötelezettsége alapján az alperesnek az ügyvédje előtt tett nyilatkozata kapcsán a tanúvallomást jogszerűen tagadta meg, mert a titoktartás alól felmentést nem kapott.

A felperes a jogerős ítélettel szemben perújítási kérelmet is előterjesztett, amit az alperesi bíróság a 6.P.21.753/2014/16-I. számú végzésével, mint érdemi tárgyalásra alkalmatlan elutasított.

A Debreceni Ítéltábla - a felperes fellebbezése alapján - a Pkf.II.20.555/2015/2. számú végzésével ezt a végzést - indokai alapján - helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában rögzítette, hogy a felperes a keresetében egyrészt az alperesi bíróságnak az 1952. évi Pp. 2 § (3) bekezdése alapján 70 677 086 Ft vagyoni- és 35 000 000 Ft nem vagyoni kára megfizetésére kötelezését, másrészt annak a megállapítását kérte, hogy az alperesi bíróság az eljárása során megsértette a személyes adatokhoz fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a 6.P.21.753/2011/16-I. számú végzésében a betegségei között megemlítette az urológiai megbetegedését annak ellenére, hogy kifejezetten kérte; az egészségügyi dokumentációját kezelje zártan, ezért az alperesnek nem volt joga arra, hogy a végzésében szerepeltesse azt, hogy a felperes milyen betegségben szenved. Ezzel összefüggésben kérte az alperesnek 1 000 000 Ft sérelemdíj megfizetésére kötelezését is. Előadta, hogy az alperes 10.P.20.334/2012/13. számú ítélete súlyosan jogszabálysértő, az ügyében eljáró bíróságok nem folytattak tisztességes eljárást, mellőzték a bizonyítási indítványait, és a nyilvánvaló hazugságok ellenére arra kötelezték, hogy „még ő fizessen a hazug alperes részére is térítse meg a perköltségét is.” A kára abból keletkezett, hogy „Kné B.A. hazugságai miatt elvesztette a munkáját, vállalkozni nem tudott, ezért nem tudta fizetni 2010. július 1-jétől a lakáshitele törlesztő részleteit, az ingatlana árverésre került, ezért őt a keresetében megjelölt összegű vagyoni kár érte.” A nem vagyoni kárát pedig a „Kné B.A. ellen indított, személyiségi jogi per értékében” jelölte meg.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, azt állítva, hogy nem sértette meg a felperes által kifogásolt eljárás során a felperes alapvető jogait. Azzal védekezett, hogy a perekben eljáró felsőbb bíróságok is megindokolták azt, hogy az alperesi bíróság a bizonyítékok mérlegelése során miért nem sértett eljárási szabályt. Érvelt azzal is, hogy a felperes a bíróság elleni kártérítési keresetét az ügyében hozott, számára kedvezőtlen jogerős bírósági határozatok újabb jogorvoslati fórumának tekinti.

A felperes megállapítási keresetével szemben arra hivatkozott, hogy nem sértette meg a személyiségi jogát, tekintettel arra, hogy a felperes maga hozta a bíróság tudomására az egészségügyi akadályoztatása igazolására szolgáló adatokat, az alperesi bíróság pedig a végzésében csak utalásszerűen, általános megfogalmazást használva tért ki a felperes betegségére és csak annyiban, amennyiben azt a perújítási kérelme határidőn túl történt előterjesztésével kapcsolatos megállapításai indokolták.

Az elsőfokú bíróság a felperes mindkét keresetét alaptalannak találta.

Az első kereseti kérelemmel összefüggésben ismertette az 1952. évi Pp. 2 § (3) bekezdésének - a jelen ügyben alkalmazandó - 2014. március 15. előtt hatályos szövegét. Rámutatott arra, hogy a BDT2006.1496. számon közzétett eseti döntésben megnyilvánuló egységes bírói gyakorlat szerint az 1952. évi Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított perek nem jelenthetnek új jogorvoslati fórumot a fél számára kedvezőtlen jogerős ítélet felülvizsgálatára. Kártérítés alapjául nem szolgálhat, ha a fél a jogerős ítéletet érdemben vagy eljárási szabálysértésre hivatkozva továbbra is vitatja. Erre tekintettel a felperesnek az 1952. évi Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított keresete is csak akkor lehetne alapos, ha megállapítható lenne, hogy az alperes elsőfokú ítélete „felróható okok miatt a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésén alapul.” Ilyen megállapítást azonban a felperes által igénybe vett jogorvoslati eljárásokban a felsőbb bíróságok nem tettek. Azokkal az indokokkal pedig, amellyel az alperesnek a felperes keresetét elutasító döntését helybenhagyták, illetve hatályában fenntartották, az elsőfokú bíróság is egyetértett.

Az elsőfokú ítéletben kifejtettek szerint a felperes kártérítést valójában azért igényelt az alperestől, mert a Kné B.A.-val szemben előterjesztett követelését nem ítélte meg, és kártérítésre alapul szolgáló magatartásként a saját ügyében hozott jogerős elutasító ítélet - szerinte - törvénysértő tartalmát jelölte meg. A felperes vagyoni kárigényének a jogalapját a bírósági jogkörben okozott kárért való felelősségnek a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 349. § (3) bekezdésében írt szabályai képezhetik, amelyek szerint azonban jogellenes magatartás hiányában a kártérítési kötelezettség nem állapítható meg. A jelen perben az alperes döntésének a jogellenessége pedig nem volt megállapítható, ebből következően kizárt az, hogy a felperes által sérelmezett jogerős ítélet tartalma az alperes kártérítési felelősségét megalapozhathatna.

Az elsőfokú bíróság rámutatott arra is, hogy az alperes kártérítési felelősségét csak a felperesnél bekövetkezett olyan kár bizonyítása alapozhatná meg, amely az igazságszolgáltatás gyakorlásával okozati összefüggésben keletkezett, vagyis a bíróság feladatai teljesítése körében megvalósított vagy elmulasztott tevékenységgel függ össze. Ezért amennyiben a felperes az alperes jogellenes és felróható magatartását igazolta volna, az általa megjelölt vagyoni kár - az ingatlanok elárverezése - akkor sem lehetne oksági kapcsolatban az alperes személyiségi jogi perben hozott döntésével. A felperes nem azért vesztette el a munkáját, mert a bíróság a személyiségi jogi perben számára kedvezőtlen döntést hozott, hanem azért, mert a társasházak felmondták a cégével a közös képviselőre kötött megbízási szerződést.

Az elsőfokú bíróság a felperes másodikként előterjesztett kereseti kérelmét sem találta megalapozottnak.

Megállapította, hogy az alperes a 6.P.21.753/2014/16-I. számú, 2015. június 12-én kelt, a felperes perújítási kérelmét elutasító végzése indokolásának a 4. oldalán megemlítette a felperes urológiai megbetegedését a perújítási határidő elmulasztásával összefüggésben.

A Kúria Pf.IV.20.561/2014/6. számú határozatában adott iránymutatás szerint azonban a bírósági határozatba foglalt megállapítás személyiségi jogsértést csak akkor valósít meg, ha az eljárás kereteit meghaladó, azon kívül eső, szükségtelen és egyben jogsértő kitéltet tartalmaz. Erre figyelemmel a felperes betegségének (a részleteinek a feltárása nélküli) megemlítése nem sértette meg a felperes személyiségi jogát. A felperes ugyanis saját maga hozta a bíróság tudomására az egészségügyi különleges személyes adatait, amelyek a tényállás megállapításához és a döntés meghozatalához szükségesek voltak, és azokat az ellenérdekű félnek - az eljárás keretei között - meg kellett ismernie a saját jogi álláspontja kialakításához. A felperes nem is állította azt, hogy ezen túl az alperes, illetőleg a felperes ügyében ellenérdekű fél a felperes egészségügyi dokumentációját is megismerte volna, míg azt, hogy kifejezetten kérte az alperest, hogy az egészségügyi különleges személyes adatait ne hozza nyilvánosságra, csupán állította, de nem bizonyította.

Az elsőfokú bíróság mindezekre tekintettel nem látott lehetőséget a jogsértés tényének a megállapítására a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:43. §-ának e) és a 2:51 § (1) bekezdésének a) pontja alapján, és így a Ptk. 2:52 §-a szerint kért jogkövetkezmények (sérelemdíj) alkalmazására sem.

A felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását kérte akként, hogy az ítéletábra kötelezze az alperest a Ptk. 6:149. § (1) bekezdése alapján összesen 105 677 086 Ft (ebből 70 677 086 Ft vagyoni és 35 000 000 Ft nem vagyoni) kártérítés és a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján 1 000 000 Ft sérelemdíj megfizetésére és a másodfokú perköltség megtérítésére.

Szerinte az elsőfokú bíróság annak ellenére nem adott helyt a keresetnek, hogy: „az eljáró bíróságok évek alatt nem voltak hajlandók tisztességes eljárást lefolytatni. Nem folytattak bizonyítási eljárást. A hamis tanúvallomásokot elfogadták, míg a tényszerű és valós vallomásokat, amelyek keresetlevelem alapját képezték, elutasították. Nem foglalkoztak iratokkal, jogerős bírósági határozattal sem.” „Az eljáró bíróságok szándékosan minden megfordítanak, ezzel törvényt sértenek. Szándékosan és súlyosan megsértik az Alaptörvény cikkelyét is, mint például a tisztességes eljárás lefolytatása, vagy a törvény előtti egyenlőség azzal, hogy a sértettet marasztalják el, és kötelezik bírósági végrehajtás útján a szándékos törvénysértő” alperes részére a fizetésre.

Sérelemzte, hogy:

Az elsőfokú bíróság nem állapított meg az alperes részéről eljárási szabálysértést amiatt, hogy 10.P.21.334/2012. számú eljárásban Kné B.A. alperest nem szembesítette J.Z. tanúval, bár Kné B.A. hazugsága már a peres eljárás kezdeti szakaszában ismert volt előtte. Ennek ellenére őt marasztalta. Kné B.A. alperesnek az az állítása, hogy őt a közös képviselő pozíciójából azért váltották el, mert nem épített utat, nyilvánvalóan hazugság volt, az eljáró bíróság ennek ellenére ezt tényként fogadta el.

Az alperes a M.J. tanú meghallgatására tett indítványát meg nem történné minősítette, a bizonyítási eljárást szándékosan nem folytatta le.

Az alperes nem figyelmeztette a hamis tanúvallomásra T.T. tanút, aki hamis és iratellenes vallomást tett. Az alperes előtt ismert volt az a tény, hogy T.T. tanú elhallgatta azt, miszerint a felperes a ...-i Városi Bíróságon pert nyert, ezáltal kb. 20 000 000 Ft vagyongyarapodása volt a társasháznak. Ennek ellenére az alperes a tanút nem figyelmeztette, hogy jelentős tényeket hallgatott el.

Szerinte eljárási szabálysértés volt az is, hogy a P.21.334/2012. számú eljárásban Mné (helyesen: Vné) Sz.Z.-t - aki igazolni tudta volna Kné B.A. alperes valótlan állítását - a bíróság nem hallgatta meg, miként az is, hogy „tévesen” azt állította, hogy M.J. tanút a felperes nem nevezte meg, és nem adta meg az idézhető lakcímét. Az alperes súlyos törvénysértést követett el, nem érvényesülhetett a szabad bizonyítás elve.

A fellebbezés szerint eljárási szabálysértést kellett volna megállapítani amiatt is, hogy az alperes a P.21.753/2014/16-I. számú végzésével azzal az indokkal utasította el a felperes 2014. december 30-án benyújtott perújítási kérelmét, hogy az elkésett. A kérelme ugyanis nem késhetett el, hiszen a felülvizsgálati kérelem után három héttel benyújtotta a korábban elutasított, el nem bírált ügy iratait. Szerinte a felülvizsgálati kérelem benyújtásának 60 napja megelőzi a perújítás 6 hónapját, majd az esetleges szubjektív határidőt. A perújítási kérelem elutasítása a törvényi határidő elmulasztására tekintettel logikátlan is.

A felperes megismételte azt, hogy az alperes a 6.P.21.753/2014/13-I. számú végzése indokolásának 4. oldalán annak ellenére részletesen taglalta a több hónapon keresztül fennálló betegségét, hogy a keresetlevelében kifejezetten kérte; a bíróság azt ne közölje az alperessel. Az alperes még jegyzőkönyvekbe is foglalta az urológiai betegségét, amely különleges személyes adat. Ezzel megsértette a személyiségi jogát.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte, arra hivatkozva, hogy az ténybelileg és jogilag is megalapozott, és az indokolása is maradéktalanul helytálló.

Hangsúlyozta, hogy a felperes fellebbezési indokaiból is az derül ki, miszerint az elsőfokú bíróság ítéletét azért tartja megalapozatlannak, mert továbbra is törvénysértőnek tekinti a Kné B.A.-val szemben indított keresetének és a perújítási kérelmének az elutasítását.

Érvelése értelmében a felperes emiatt állította, hogy az alperes előtt a 10.P.21.334/2012. számon folyamatban volt alapügyben a bíróság eljárása tisztességtelen volt, mivel a bizonyítási indítványának nem adott helyt, és a bizonyítékait nem megfelelően értékelte, továbbá azt, hogy a P.21.750/2014. számú perújítási eljárásban az orvosi dokumentációja tartalmát az ellenérdekű fél tudomására hozta, megsértve ezzel a személyes adatokhoz fűződő személyiségi jogát.

Az alperes kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában azt is kifejtette, hogy a felperes - állítása szerint bekövetkezett - vagyoni kára nem lehet oksági kapcsolatban az alperesnek a személyiségi jogi perben hozott döntésével.

A fellebbezés alaptalan.

Az ítélet tábla a keresetlevél előterjesztésének időpontjára (2017. december 29.) tekintettel a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 629. §-a és 630. § (1) bekezdése szerint a jelen másodfokú eljárásban alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 256/A. § (1) bekezdés f) pontja és (3)-(4) bekezdése szerint a fellebbezést - mivel a felek tárgyalás tartását nem kérték - tárgyaláson kívül bírálta el, és ennek során az 1952. évi Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

Az ítélet tábla a másodfokú eljárás kereteinek a meghatározásánál figyelembe vette azt, hogy a felperes - noha a második kereseti kérelmében a személyes adatokhoz fűződő személyiségi joga megsértésének a megállapítása iránti kérelmet is előterjesztett - az ítélet tábla döntésére irányuló határozott fellebbezési kérelmét akként terjesztette elő, hogy az elsőfokú bíróság elutasító ítéletének a megváltoztatásával az alperesnek 1 000 000 Ft sérelemdíj megfizetésére és perköltsége megtérítésére kötelezését kérte.

Nem kérte ugyanakkor a személyes adatokhoz fűződő személyiségi joga megsértésének a megállapítását. Ezért az ítélet tábla - fellebbezés hiányában - az elsőfokú ítéletnek ezt a rendelkezését nem érintette.

A felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének az érdemi felülbírálatát kizáró okra nem hivatkozott, és az ítélet tábla hivatalból sem észlelt olyan körülményt, amely alapjául szolgálhatott volna az elsőfokú ítéletnek az 1952. évi Pp. 252. § (1)-(3) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezésének.

Az ítélet tábla az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálata során az elsőfokú bíróság által megállapított - nem vitás - tényállást elfogadta, egyetértett az elsőfokú bíróság jogkövetkeztetésével, és a keresetet elutasító érdemi döntésével. Annak a jogi indokolását azonban csak részben osztotta.

Az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta a felperes első kereseti kérelmét az 1952. évi Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított igényként, abban azonban tévedett, hogy a felperes vagyoni kárigényének a jogalapját a bírósági jogkörben okozott kártérítésnek az rPtk. 349. § (3) és 339. § (1) bekezdésében írt szabályai képezték.

Az 1952. évi Pp. 2. § (3) bekezdése szerint ugyanis az objektív alapon érvényesíthető jogkövetkezmény alkalmazását alapjogsértés teremti meg.

E rendelkezés - ami alapján a fél a pere tisztességes lefolytatásához való jogának a sérelme esetén méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt - tehát speciális, az rPtk. 349. §-ának (1) bekezdésében meghatározottól eltérő kárfelelősségi szabály. A tisztességes eljárás a bíróság számára kötelezettség, annak, mint alapvető eljárási jognak a jogosultja pedig az eljárásban részt vevő fél, azaz relatív szerkezetű jogviszonyról van szó. Így az 1952. évi Pp. 2. § (3) bekezdésén alapuló kártérítés nem az abszolút szerkezetű, mindenkit kötelező (a károkozástól történő tartózkodáshoz való, illetve a személyiségi) jog sérelmén alapul, ezért a tisztességes eljáráshoz való jog megsértésének a szankciója nem lehet az rPtk. 355. §-a szerinti vagyoni kártérítés. (Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.461/2018/8.).

A felperes vagyoni kártérítés iránti keresetének az elbírálásához ezért a bírósági jogkörben okozott kárért való felelősség rPtk. 349. § szabályainak az alkalmazására nem volt szükség.

A felperes nem vagyoni kártérítés iránti kereseti kérelme pedig a jogalap hiányában - minden további vizsgálat nélkül - attól függetlenül elutasítandó volt, hogy az 1952. évi Pp. - 2013. évi CCLII. törvénnyel módosított, 2014. március 15-től hatályos - 2. § (3) bekezdése az (1) bekezdés szerinti alapjogsértés esetén már sérelemdíj iránti igény érvényesítését is lehetővé teszi. Egyrészt azért, mert a jelen ügyben a felperes által az alapjogi sérelmet - állítása szerint - megalapozó igazságszolgáltatási jogviszony a felperes keresetlevelének 2012. szeptember 24-i benyújtásával - tehát a törvény módosításának hatályba lépése előtt - jött létre, ezért a jelen perben az 1952. évi Pp. 2. § (3) bekezdésének a 2014. március 15-e előtt hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni, amely az rPtk. - mint anyagi jogszabály - kiegészítő alkalmazását nem igényelte. Másrészt azért, mert a felperes azzal, hogy az alperest nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni, a személyhez fűződő jogok megsértésének az rPtk. 84. § (1) bekezdés e) pontjába foglalt - szubjektív (felróhatóságtól függő) - jogkövetkezményének az alkalmazását igényelte, amelynek a feltétele valamely személyhez fűződő jog megsértése és annak megállapítása lehetne. Ha tehát nincs olyan személyhez fűződő jog, amelyet a károkozóként hivatkozott magatartás sértene, vagy a magatartás az adott személyiségi jogot objektíve nem sérti, akkor a nem vagyoni kárigény jogalapja nem áll fenn, így a keresetet jogalap hiányában el kell utasítani.

Tekintettel arra, hogy a felperes első kereseti kérelmét - a ténybeli alapját és a petitumát alapul véve - az 1952. évi Pp. 2. § (3) bekezdésében szabályozott alapjogi sérelem iránti igényként kellett elbírálni, amelynek - az előzőekben kifejtettek értelmében - sem az rPtk. személyhez fűződő, sem a hatályos Ptk. személyiségi jogi jogsértésekre vonatkozó szabályai nem voltak alkalmazhatók, a felperes nem vagyoni kártérítés iránti kereseti kérelmét jogalap hiányában akkor is el kellett utasítani, ha a hivatkozott eljárási szabálysértések alapján a felperes tisztességes eljáráshoz való jogának a megsértése megállapítható lett volna.

Az ítéltábla ezen indokok alapján tartja helytállónak az elsőfokú bíróságnak azt a jogkövetkeztetését, hogy a felperes vagyoni és nem vagyoni kártérítés iránti első kereseti kérelme alaptalan, amit kiegészít azzal, hogy a felperes az alperessel szemben nem tarthat igényt az 1952. évi Pp. 2. § (3) bekezdésén alapuló méltányos kártérítésre sem.

Az erre irányuló kereseti kérelem elutasításának jogi indokolásával azonban az elsőfokú bíróság adós maradt, ezért az ítéltábla azt az alábbiakban pótolja.

Az 1952. évi Pp. 2. § (3) bekezdése olyan önálló (sui generis) kártérítési felelősséget kiváltó tényállás, amely - nem a perben elkövetett egyes eljárásjogi szabálysértéseken, és nem is valamely személyiségi jogsérelmen, hanem - alapjogi sérelmen alapul, és amely a jogkövetkezményeket is teljeskörűen rendezi (BDT2017.3704.), ezért nem azonosítható az rPtk. 339. § (1), és 349. § (3) bekezdése szerinti kártérítési igénnyel sem.

Mindezekre tekintettel a felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy az ügyében eljáró bíróság az általa hivatkozottak szerint elmulasztotta az 1952. évi Pp. 2. § (1) bekezdésében foglaltak teljesítését, a

pere tisztességes lefolytatásához való jogának az érvényesítését. Ha az eljárási alapjog megsértése megállapítható, maga a jogszabály állít fel vélelmet amellet, hogy méltányos elégtétellel ellensúlyozható hátrány következett be. Ebben az esetben a kártérítési szankció a polgári perben az alapvető eljárási jogában megsértett fél oldalán nem a klasszikus reparációt szolgálja, hanem az elszenvedett hátrány meg nem engedett vizsgálatából, a „méltányos elégtételt biztosító” megfogalmazásból következően az erkölcsi elégtétel nyújtását.

Mindezek szem előtt tartásával az elsőfokú bíróságnak - és a fellebbezés alapján az ítéletábrának - abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az alapperben sérült-e a felperesnek a tisztességes eljárásához való eljárási joga.

Az, hogy az alperes a felperes ügyét tisztességes eljárás során bírálta-e el, az eljárás perrendszerű, a felet a polgári perben illető eljárási jogok biztosítása mellett történt lefolytatásának a vizsgálatával határozható meg.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a fentiek tükrében abból kiindulva vizsgálta felül, hogy a felperes a fellebbezésében az alperes részéről az eljárás tisztességes lefolytatásához való jogának a megsértését (a fellebbezés sorrendjében) a következőkben jelölte meg:

Az alperes a 10.P.21.334/2012. számú elsőfokú eljárásban nem szembesítette J.Z. tanút Kné B.A. alperessel.

Az alperes „nem szembesítette” Kné B.A. alperest a felperes által becsatolt - Mné Sz.Z. közös képviselővel a társasháznak írott - 2010. január 22-én kelt levél tartalmával, amely nem egyezik Kné B.A. szóbeli nyilatkozatával. Az alperes „a bizonyítási eljárást szándékosan nem folytatta le.”

Az alperes a felperesnek a M.J. tanúkihallgatása iránti indítványát „meg nem történtnek” tekintette, azt nem teljesítette.

Az alperes T.T. tanút nem figyelmeztette a hamis tanúzás következményeire.

Az alperes Mné Sz.Z. tanút nem hallgatta meg.

Az ítéletábra ezekkel összefüggésben a felperes eljárási jogainak a megsértését az alábbiakra tekintettel nem állapította meg.

Az alapperben a felperes által érvényesített követelés személyiségi jogsértésen alapuló vagyoni és nem vagyoni kártérítés volt. A felperes a keresetét megalapozó tényként állította, hogy Kné B.A. kerékpárral végig járta a lakóparkhoz tartozó társasházakat, mindenhová becsengetett, és a felperest pénzügyi bűncselekmény elkövetésével vádolta meg, számára ismeretlen emberek előtt. A felperesnek az alperes tagadása miatt ezeket az állításait az 1952. évi Pp. 164. § (1) bekezdése szerint bizonyítania kellett.

A felperes az állítása alátámasztására az alpereshez 2012. december 6-án érkezett beadványában valóban kérte - mások mellett - M.J. tanúkénti kihallgatását is.

A felperesnek azt a fellebbezési állítását, hogy az elsőfokú bíróság ezt az indítványát „meg nem történtnek tekintette” az alperes előtt folyamatban volt 10.P.21.334/2012. számú per iratai nem támasztják alá. Éppen ellenkezőleg, a 2013. január 14-ei tárgyaláson felvett 10.P.21.334/2012/10. sorszámú jegyzőkönyv, mint közokirat azt bizonyítja, hogy az alperes erre a tárgyalásra M. J.-t tanúként idézte, aki azonban a tárgyaláson nem jelent meg, az idézése a felperes által megjelölt D., ... út 17081/18. IV. fszt. 2. szám alatti címről „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza.

A tárgyalási jegyzőkönyv szerint az alperes az ezen a tárgyaláson kihirdetett végzésében a felperest felhívta - egyebek között - arra is, hogy a tanúbizonyítási indítványa mellőzésének a terhével 8 napon belül jelentse be M.J. tanú idézhető lakcímét. A tárgyalási jegyzőkönyv tartalmazza még a felperesnek azt a nyilatkozatát is, miszerint elfogadja azt, hogy M.J. nem az általa megjelölt lakcímen lakik, és megkísérli felkutatni az idézhető lakcímét.

Az alperes a 10.P.21.334/2012/13. számú ítélete indokolásának 7. oldalán is számot adott arról, hogy a felperesnek a M.J. meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát mellőzte, „mivel a tanú idézhető címét a felperes nem tudta bejelenteni.”

Az 1952. évi Pp. 167. § (1) bekezdése előírja, hogy ha a fél a tényállásait tanúkkal kívánja bizonyítani, meg kell jelölnie a bizonyítani kívánt tényeket és be kell jelentenie a tanúk nevét és idézhető címét.

Mindezek alapján a felperesnek az az állítása, miszerint a per tisztességes lefolytatásához való joga M.J. tanúkenti kihallgatására vonatkozó bizonyítási indítványával összefüggésben sérült, alaptalan.

Az 1952. évi Pp. 167-176. §-ai tartalmazzák a tanúkkal kapcsolatos bizonyítási szabályokat.

A Pp. 173. § (4) bekezdése akként rendelkezik, hogy ha a tanú vallomása más tanúnak, vagy a személyesen meghallgatott félnek előadásával ellentétben áll, az ellentét tisztázását szükség esetében szembesítéssel kell megkísérelni.

Az alperes a felperes indítványa alapján a 2013. január 14-i tárgyaláson hallgatta meg J.Z. tanút, aki azt vallotta, hogy: „Olyanról sem tudok, hogy az alperes bármilyen sértőt állított volna a felperesről - a felperes sikkasztott volna, vagy nem megfelelően kezelte volna a társasház pénzét” (10.P.21.334/2012/10. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldal).

J.Z. tanúnak ez a vallomása nem volt ellentétes Kné B.A. alperes előadásával, ezért a szembesítésükre az 1952. évi Pp. 173. § (4) bekezdése szerinti szükség nem volt, így ennek az elmaradása nem eredményezhetett a felperessel szemben tisztességtelen eljárást.

Az 1952. évi Pp. 172. § (2) bekezdése előírja, hogy a kihallgatás megkezdése előtt a tanút figyelmeztetni kell a hamis tanúzás következményeire.

Az alperes T.T. tanúkihallgatását a 2013. január 14-ei tárgyaláson fogatosította. Noha a tárgyalásról készült 10.P.21.334/2012/10. sorszámú jegyzőkönyv azt valóban nem tartalmazza, hogy a bíróság T.T. tanút figyelmeztette a hamis tanúzás következményeire, az alperes ugyanakkor a tárgyalási jegyzőkönyvben T.T. tanú nyilatkozataként rögzítette, hogy: „a törvényes figyelmeztetést megértettem, elfogultlan vagyok.”

Ezt egybevetve azzal, hogy a felperes - aki az alperes hivatkozott ítélete elleni fellebbezésében, a jogerős ítélettel szembeni felülvizsgálati kérelmében, majd a perújítási kérelmében és a jelen pert megindító keresetlevelében mintegy „panelszerűen” jelölte meg az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértéseit - sem a 2013. január 14-ei tárgyaláson, sem azt követően a rendes és rendkívüli perorvoslati kérelmeiben nem kifogásolta T.T. hamis tanúzásra történt figyelmeztetésének az elmaradását, hanem ilyen állítást először csak a 2017. december 29-én benyújtott „kártérítési keresetlevelében” (5. oldal) tett, az ítéletábra arra a meggyőződésre jutott, hogy T.T. tanú a kihallgatása elején az elsőfokú bíróság részéről elhangzott, az 1952. évi Pp. 172. § (2) bekezdése szerinti törvényes figyelmeztetés megértésére nyilatkozott.

Ennélfogva a felperes tisztességes eljáráshoz való jogának megsértése ezzel összefüggésben sem volt megállapítható.

Az ítéletábra a felperes által a fellebbezésében hivatkozott 75. sorszámú iratot az alapügy iratainál a 2021. november 7-i tárgyalásról készült 10.P.21.334/2012/5. számú jegyzőkönyv mellékleteként fellelhető, a felperes, mint közös képviselő és Mné Sz.Z. által aláírt, D., 2010. január 22-i keltezésű levéllel azonosította be. A tárgyalási jegyzőkönyv valóban nem tartalmazza azt, hogy a bíróság ezt az iratot a tárgyaláson az alperes elé tárta volna. Ugyanakkor az sem állapítható meg, hogy a felperes a tárgyaláson az iratot minek a bizonyítékaként nyújtotta be a bírósághoz. A fellebbezése szerint az irattal azt kívánta igazolni, hogy „útépítésről, aszfaltozásról szó sem volt.” A tárgyalási jegyzőkönyv azonban ezzel kapcsolatban Kné B.A. alperesnek azt a nyilatkozatát tartalmazza,

miszerint „a 17.081/24. esetében azt válaszolták a lakók, hogy egy utat nem aszfaltozott le a felperes" (10.P.21.334/2012/5. számú jegyzőkönyv 7. oldal). A felperes által becsatolt 75. sorszámú irat nem a „lakók" és nem is Kné B.A. alperes nyilatkozatát tartalmazza, így annak, mint a felperesnek az alperesi állítást cáfoló okirati bizonyítékának az alperes elé tárása nem volt szükséges, ezért ennek elmaradása a felperesnek a bizonyítási eljárás tisztességes lefolytatáshoz való joga megsértésének a megállapítására nem adott alapot.

Az ítélet tábla a felperes által a tisztességes eljáráshoz való jogát sértőként hivatkozott, a bizonyítási indítványai teljesítésének az elmulasztásában, és a tanúvallomások értékelésében megnyilvánuló további alperesi magatartások tekintetében is kiemelt jelentőséget tulajdonított annak, hogy azok a 10.P.21.334/2012. számú eljárásban az alperes részéről - felperes álláspontja szerint - elkövetett eljárási szabálysértésként tárgyát képezték a 13. számú ítélet ellen előterjesztett fellebbezésének, majd a felülvizsgálati kérelmének is. A perorvoslati kérelmeit elbíráló felsőbb bíróságok azonban - ahogyan azt az elsőfokú bíróság is hangsúlyozta - az ezekkel kapcsolatos eljárási szabálysértéseket nem állapítottak meg.

Az ítélet tábla ezért a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő joga sérelmét az ezekkel összefüggésben kifogásolt alperesi magatartások miatt sem találta megállapíthatónak, és mindezekből az alapperbeli jogvita tárgyát, természetét, az eljárás egyedi körülményeit értékelve arra a meggyőződésre jutott, hogy a felperes esetében az 1952. évi Pp. 2. § (3) bekezdésének alkalmazására alapot adó jogsérelem nem áll fenn.

Az elsőfokú bíróság pedig abban a kérdésben helyesen foglalt állást, hogy ebben a perben az alapeljárásban hozott határozatok ésszerűsége, érdemi megalapozottsága nem vizsgálható felül. Az 1952. évi Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított kereset ugyanis a felperes számára nem teremthetett alapot a 10.P.21.334/2012. számú alapperben, és a 6.P.21.753/2014. számú perújítási eljárásban hozott - a felperes számára kedvezőtlen döntést tartalmazó - jogerős bírósági döntések felülbírálatára. Az érdemi döntés jogszerűsége, illetve annak a felperes által állított hiánya az eljárás tisztességes jellegével nem függ össze, az alapperben hozott jogerős ítélet a felperes által felhozott alapjogi sérelmek okán sem vizsgálható felül a jelen eljárásban, mivel a bíróságnak az ügy érdemében hozott jogerős ítélete - így az annak részét képező, a felperes keresetét elutasító döntése - nem vonható a tisztességes eljáráshoz való jog körébe.

Ennek okán nem volt vizsgálható a felperesnek az a fellebbezési hivatkozása sem, hogy az ő ügyében bíróságként eljáró alperes „a hazug alperessel szemben a felperest marasztalta."

Alapítvánnyal támadta a felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletét az alperesnek a sérelemdíj fizetésére kötelezése iránti keresetének az elutasítása miatt is.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a felperesnek a személyes adata sérelmére való hivatkozással összefüggésben előterjesztett keresete elbírálásához szükséges mértékben feltárta, azt helyesen állapította meg, helyes az abból levont jogkövetkeztetése, az ítélet tábla a kereset elutasító érdemi döntésével és annak indokaival is egyetértett, és csupán a fellebbezésben felhozottak miatt emeli ki az alábbiakat:

A felperes a végleges keresetében maga is azt állította, hogy az alperes a perújítási kérelmét elutasító 6.P.21.753/2014/16/I. számú végzése 4. oldalán betegségei között „megemlítette" az urológiai megbetegedését. Ezzel szemben a fellebbezésében - az elsőfokú ítélet megváltoztatásával - az alperesnek sérelemdíj fizetésére kötelezését azért kérte, mert a hivatkozott végzésben „részletesen taglalta a több hónapon keresztül fennálló betegségét" (fellebbezés 4. oldal).

A felperesnek ez az előadása azonban iratellenes, mivel az alperes hivatkozott végzése 4. oldala valóban csak utal a felperes betegségére, azzal a megállapítással összefüggésben, hogy a felperes nem volt akadályoztatva a perújítási kérelem határidőben való benyújtásában.

Azzal egyetértett az ítéletábra is, hogy a felperes testi állapotára vonatkozó adatok az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info.tv.) 3. § 2. és 3c. pontja alapján személyes, illetve különleges adatnak minősülnek. Az irányadó tényállás szerint ugyanakkor a felperes a különleges adatot képező információt a perújítási kérelmében tüntette fel, így ennek az adatnak a kezelése az alperes, mint bíróság részéről az Info.tv. 4. § (1) bekezdése alapján jogszerű volt.

A felperes azt alaptalanul állította, hogy az alperes a perújítási kérelmét elutasító végzésben közölte a betegségére vonatkozó személyes különleges adatát az előzményi per perújított alperesével. Az alperes végzésének indokolásában ugyanis a különleges adatra vonatkozó - ismertetett rész - elenyésző jellegű, nem hangsúlyos eleme a bírói döntés indokolásának, és olyan általános megfogalmazással fejezi ki a felperes betegségét, amelyből a felperes konkrét betegsége nem állapítható meg, és további információ nélkül arra következtetni sem lehet. Ennélfogva az eset összes körülményeit figyelembe véve amennyiben ennek a felperesi beadványban is szereplő információnak a perújítási eljárás alperesével való közlése a felperes számára sérelmes is volt, az az rPtk. szerinti személyiségi jogsértést el nem érő sérelemnek minősülhetett. Az ilyen sérelem nem alkalmas személyiségi jogsértés megállapítására, ezért - az e kereseti kérelem elbírálásánál már irányadó - a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:43. § e) pontja szerinti személyes adatok védelméhez fűződő személyiségi jog megsértése sem volt megállapítható.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen döntött a személyiségi jogsértés jogalapja hiányában a felperes sérelemdíj megfizetése iránti keresetének az elutasításáról is.

Ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének a fellebbezett részét az 1952. évi Pp. 253. § (2) bekezdésének I. fordulata alapján - az indokolásának pontosításával és kiegészítésével - helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező, teljes személyes költségmentes felperest a másodfokú eljárásban - a ... Megyei Kormányhivatal ...-i Járási Hivatalának engedélye alapján - pártfogó ügyvéd képviselte. Az ítéletábra a pártfogó ügyvéd másodfokú díjának a viseléséről a felperes pervesztességére tekintettel az 1952. évi Pp. 87. § (2) bekezdése alapján rendelkezett akként, hogy azt a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény (Jstv.) 11/A. § (2) bekezdése alapján az állam viseli.

Mivel az alperesnek a másodfokú eljárásban igazolt költsége nem merült fel az ítéletábrának másodfokú eljárási költség megfizetéséről rendelkeznie nem kellett.

A felperes - a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi LXXVIII. törvény 17. és 18. §-aira figyelemmel a jelen eljárásban még alkalmazandó - a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (Kmr.) 13. § (1) bekezdése szerint az állam által előlegezett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére nem kötelezhető, ezért a Kmr. 14. §-a szerint a le nem rótt - 106 677 086 Ft alapulvételével az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése szerinti - 2 500 000 Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Debrecen, 2019. február 12.

Dr. Görög Attila sk a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk előadó bíró, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk bíró